

Johannes Værges prædiken 19. søndag efter trinitatis

Taler

Johannes Værges
Sognepræst og forfatter

Dato

2. oktober 2005

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Markusevangeliet kapitel 2, vers 1-12

Salmer

Lovsynger Herren, min mund og mit indre
Til himlene rækker din miskundhed, Gud
Vor Herre tar de små i favn
Jesus os til trøst og gavn, vers 2
Fred til bod for bittert savn

1

Der bliver brudt hul

5 *Himmelske Far, lad livets kilde flyde, at ingen stopper den. Gør os ved din Ånd modtagelige for din fornyelse – sangen i vore lemmer.*

Det kan have sine omkostninger at have Jesus som gæst. Som nu denne dag i Kapernaum. Jesus er gæst i et af husene i den lille fisker-by, rygtet om det har fået mange til at stimle sammen. Og da folk efter en tid er gået hver til sidst, står
10 værten tilbage med et ordentligt hul i sit flade hustag. Nå, det kan tænkes, at nogle af de forsamlede går i gang med at lappe hullet til, før de forlader stedet – måske de fire, som havde fået den vilde idé at få deres kammerat på båren frem ved at bryde hul i taget (eller grave et hul ud, som det også kan oversættes – de flade tage på datidens huse var mellem bjælkerne udgjort af grene, som blev
15 klinet godt til af ler-agtig jord.) Nu havde de fire jo i det mindste ikke kammeraten at bære på mere, havde fået hænderne fri. Men blev taget nogensinde så godt og stabilt som før? Dryssede der ikke lidt fra det sted, hvor hullet havde været, når nogen de følgende år gik på det flade tag? Og når det var regntid, kom der så ikke dryp ned netop der? En stadig påmindelse om den
20 særlige dag, da Jesus og de mange havde været der. Og vi kan forestille os, hvordan husejeren tænkte tilbage på den dag, da der pludselig mærkedes rumsteren på taget, og det begyndte at drysse ned i hår og skæg på de

forsamlede. Han selv, husejeren, blev nok temmelig forfærdet over, hvad de dog
25 gjorde ved hans hus, men folk stod jo pakket som sild i tønde, han kunne ikke
komme ud og ad den udvendige trappe op på taget, – der var ikke andet for ham
at gøre end nervøst at se til, mens de, som stod lige under det begyndende hul,
fandt ud af at rykke bare en smule væk trods trængslen, og på den måde førte
hullet i taget også til, at der var et hul i mængden, hvor den lamme kunne blive
30 hejst ned – mens alle undrede sig.

Men det er karakteristisk, at der i forbindelse med Jesus bliver *brudt hul* på flere
forskellige måder. Måske ikke på så håndfast en måde som her, men med store
perspektiver:

35 Tænk på fortællingen om Jesu dåb – hvordan himlen åbnede sig over ham,
udtryk for at der gik hul i spærringen mellem det himmelske og det jordiske. En
ny, enestående forbindelse mellem Guds himmel og menneskenes jord. – Hul,
brud i spærringen mellem himmelsk og jordisk – og det var denne lysfyldte
40 åbning, som hele tiden var virksom i Jesu tale og i hans gerninger. En aldrig før
set enhed mellem det jordiske og det ellers utilgængelige himmelske.

At det var sådan, blev også antydnet i fortællingerne om Jesu fødsel: Hvordan der
i vinter- og nattemørket i Betlehem brød en himmelsk lysfyldthed igennem over
45 hyrderne på marken. Der gik hul i vinter- og nattemørket, og helligt, himmelsk
lys – Guds herlighed, som det kaldes – strålede om dem, og glæde strømmede
ind i det jordiske: ”Frygt ikke! Se, jeg forkynnder jer en stor glæde, som skal være
for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus,
Herren.”

50 Og til sidst i hans levnedsløb, efter henrettelsen langfredag, lidelses- og
dødsmørket: Hvordan der påskemorgen endegyldigt gik hul i dødsmørket
omkring os. Opstandelses-åbningen, stenen for graven blæst til side af det
samme himmelske lys, som i sin tid, i fortællingerne om Moses, havde lyst så
55 mærkeligt og ujordisk i en tornebusk i ørkenen, da Gud kaldte Moses til hans
befrier-gering, det samme hellige lys, som senere havde blændet Moses på
Sinai-bjerget, men havde gjort sig kendt som det kærlighedslys, der havde været i
Jesus og nu hentede ham ud af døden – sådan som det i slip-strømmen efter
Jesus kalder os ud af vores død. Hul i mørkets og dødens magt, lysfyldt åbning
60 til Gud.

I forbindelse med Jesus, fra først til sidst: hul i det spærrende. På en særlig konkret måde i fortællingen om den lamme med de opfindsomme og dristige
65 hjælpere.

Jeg kom til at tænke på en anden hændelse i evangelierne, hvor Jesus er på besøg, og hvor der på sin vis også gik hul: Jesus var indbudt hos en af de agtværdige farisæere, og en såkaldt falden kvinde kom ind, helt upassende – sådan som det
70 jo heller ikke var i overensstemmelse med almindelige regler, da mændene med den lamme brød hul i taget – her altså en foragtet, misbrugt kvinde, der upassende og dristigt banede sig vej til Jesus og udtrykte sin taknemmelighed og hengivenhed ved at væde hans fødder med sine tårer og salve dem med olie; og værten undrede sig i sit stille sind over, at Jesus kunne være så blind – at Jesus
75 ikke var klar over, hvad det var for en kvinde, en som ethvert ordentligt menneske måtte foragte og holde på afstand; hun var jo en synder, en modarbejder af Guds vilje, en som Gud måtte hade, og menneskene derfor skulle skubbe bort. Men så tager Jesus til orde og efterlader i farisæerens og de andre tilstedeværendes sind et ordentligt hul i forestillingerne om, hvem der *har*
80 *adgang* – og meningen er: Adgang til Gud. Og omvendt: Hvem Gud har adgang til.

Det forholdt sig slet ikke, som den dannede farisæer mente. Der gik hul i datidens gængse forestillinger om, hvem Gud ville have med at gøre.
85

I denne foragtede kvinde var der synd, javel, men mon ikke der også var det i farisæeren, ja i enhver? Bare bedre skjult. Men i kvinden desuden kærlighed, hengivenhed, en tro, som vendte hende mod Jesus og gav hende dristighed. Dermed hul i alle spæringer mellem Gud og menneske.
90

Og egentlig er det noget tilsvarende, som fortællingen om den lammes adgang gennem taget handler om: ingen spærring mellem Gud og menneske – det, som også kaldes syndernes forladelse.

95 ”Jesus så deres tro”, hørte vi. ”Deres” – mente han de fire mænds tro, de som bar den lamme og brød hul i det flade tag over huset? Men vel også den lammes tro – måske var det ham selv, der havde opildnet de andre til at skaffe adgang på denne måde, nu da den normale adgangsvej var spærret. Under alle omstændigheder havde de fem fået et fælles, ganske dristigt projekt – udtryk for
100 tro. Svarende til, hvad jeg lige før sagde om kvinden, synderinden i farisæerens

hus: en tro, som vendte dem hen mod Jesus og gav dem dristighed. Dermed hul
i alle spærringer mellem Gud og menneske – med andre ord: Syndernes
forladelse. Det formørkende fjernet, som var det en sky, et skylag, som det
105 udtryktes i profetlæsningen fra alteret. Alt er godt i det punkt; mennesket er,
hvor det skal være.

”Om alle mine lemmer”, sang vi – om så også ”alle mine lemmer var fuld af
sang”, så var ikke engang dét nok tak for den rigdom, som livet er. Alt det, vi må
110 forundres over, tage imod med glæde.

Nu sker der desværre som regel det, at sangen i vore lemmer nedtones, mister
intensitet, måske helt ophører – vi stivner. Vi kan blive som lammede.

115 Manden på båren gennem taget var lammet. Der var ingen rest af sang tilbage i
hans ben. Men jeg tror, han gik syngende derfra. Han blev et billede på det
fornyeede, genoprettede menneske.

I den gamle tekst fra Salmernes Bog i Det Gamle Testamente, som hørtes ved
120 morgenandagten i går, står der, efter at det hårde i denne verden er konstateret:
”Men du, Herre, er mit skjold, min ære, den der løfter mit hoved.”

Den lamme havde fået løftet sit hoved, da Jesus tilsagde ham syndernes
forladelse. Det var det væsentligste. Men så blev der føjet noget til – ikke bare
125 hovedet blev løftet, hele legemet blev løftet, fornyet. Derved viste Jesus i et tegn,
i en foregribelse, hvordan det er, når *hele* spærringen mellem Gud og menneske
er fjernet.

Vi kan ikke forklare, hvorfor nogle mennesker må lide så meget, som de gør –
130 hvorfor nogle skal have det så hårdt, at ikke ret meget kommer til sang i dem.
Men gemt i den foragtede ser Gud sit barn, gemt i den lammede ser Gud sit
syngende menneske, gemt i den døde ser Gud sit levende menneske og kalder
det til sig, elsket, levende, syngende, båret af Guds barmhjertighed. I underet
den dag ser vi med andre ord et glimt af fuldendelsen, Guds rige, hvor Guds vilje
135 træder frem, er trængt igennem, og al verdens mod-vilje er blæst bort som et
skylag. Ikke blot hovedet løftes, alle vores lemmer skal fyldes af sang. Af lys.

Mange mennesker har problemer med at forstå formuleringen i trosbekendelsen
om ”kødets opstandelse”. Der gennem sig en gådefuldhed i udtrykket;

145 meningen er ikke, at det konkrete legeme genopbygges i dets jordiske form i evigheden hos Gud; mennesket genoprettes i en tilværelse i andre dimensioner end de jordiske, og ikke kun det åndelige er bragt med ind, men hele vores menneskelige erfaringsverden, ”kødet”, er i omformet skikkelse til stede i det, som Det Nye Testamente kalder vores ”opstandelseslegeme”. Et legeme af anden art, hvor alle lemmer synger...

150 Det er altså ikke kun hovedet, Gud løfter, men hele sit menneske. I glimt her og nu, fuldt ud i evigheden. Da er der ikke kun gået hul i spærringen mellem Gud og menneske, da er alle spor af krænkelse og fortræd blæst bort, som var det en sky. Så fortvivl ikke, fat mod, vend dig mod de glimt, der allerede nu er af velsignelse, fornyelse. Måske er der flere muligheder for sang i dine lemmer, end du troede.

155

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

160

Tags

19. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/johannes-vaerges-praediken-19-sondag-efter-trinitatis>

165

170

175